

ร่างกฎหมายทาสยุคใหม่ ปี ๒๕๖๑ (Modern Slavery Bill 2018)

รัฐบาลออสเตรเลียกำลังดำเนินการพิจารณา ร่างกฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ปี ๒๕๖๑ หรือ Modern Slavery Bill 2018 ซึ่งได้รับการเสนอต่อรัฐสภาออสเตรเลียเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ภายหลังจากที่กฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ของรัฐนิวเซาท์เวลส์ได้รับมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการปัญหาแรงงานทาสยุคใหม่ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดของบริษัท ผู้ประกอบการ ร่างกฎหมายนี้กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีผลประกอบการตั้งแต่ ๑๐๐ ล้านเหรียญออสเตรเลียต่อปีขึ้นไป ต้องจัดทำรายงานประจำปี Modern Slavery Statement เผยแพร่แก่สาธารณชน เกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงการเกิดแรงงานทาสยุคใหม่ในระหว่างกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงมาตรการในการป้องกันปัญหาดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจกว่า ๓,๐๐๐ แห่งทั่วออสเตรเลีย โดยวิธีการปฏิบัติต่อแรงงานทาสยุคใหม่ หรือ Modern Slavery จะรวมไปถึงวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันได้แก่ การบังคับใช้แรงงานโดยการข่มขู่ ฆาตกรรม หรือใช้ความรุนแรงทางกาย การบังคับแต่งงาน การบังคับใช้แรงงานเพื่อการชดเชย การล่อลวงให้มาทำงาน การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก รวมถึงการค้ามนุษย์และอวัยวะ จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติคาดว่า ในปัจจุบันมีจำนวนแรงงานทาสยุคใหม่กว่า ๒๕ ล้านคนทั่วโลก โดยในออสเตรเลียมีอยู่กว่า ๔,๐๐๐ คนทั่วประเทศโดยเฉพาะแรงงานประเภทนักท่องเที่ยว Backpackers ที่มักได้รับค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าอัตราที่กำหนด อุตสาหกรรมที่มักพบปัญหาแรงงานทาสยุคใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมประมงในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าประมงที่สำคัญของออสเตรเลีย เมื่อไม่นานมานี้ได้มีการนำเสนอข่าวด้านลบเกี่ยวกับแรงงานบนเรือประมงไทย นอกจากนี้ยังพบในอุตสาหกรรมการก่อสร้างในกาตาร์ และอุตสาหกรรมอาหารและการเกษตรในออสเตรเลียเอง

อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ปี ๒๕๖๑ ยังคงมีข้อถกเถียงในหลายประเด็น กล่าวคือ ร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีกระบวนการบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่ไม่จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว และยังคงไม่เห็นให้ลดเกณฑ์รายได้ผลประกอบการขั้นต่ำของบริษัทที่ต้องจัดทำรายงานให้เหลือเพียง ๕๐ ล้านเหรียญออสเตรเลียต่อปี นักวิชาการและนักเคลื่อนไหวทางสังคม ได้ลงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า นอกจากการจัดทำกฎหมายแรงงานทาสฉบับดังกล่าวแล้ว รัฐบาลควรบังคับใช้กฎหมายแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ออสเตรเลียไม่ใช่ประเทศแรกที่มีการเสนอร่างกฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ขึ้น โดยก่อนหน้านี้สหราชอาณาจักรได้เริ่มใช้กฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจบางรายในออสเตรเลีย จำเป็นต้องจัดทำรายงานเผยแพร่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของบริษัทตามกฎหมายดังกล่าวบ้างแล้ว โดยประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรปและบางรัฐในสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มมีการนำรูปแบบกฎหมายที่คล้ายกันมาใช้ นอกจากนี้ ในแคนาดา ก็มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคมขององค์กร และในบราซิลได้มีการจัดทำ “Dirty List” ประกาศต่อสาธารณชน เพื่อเป็นการลงโทษผู้ประกอบการที่มีการบังคับใช้แรงงานในการดำเนินธุรกิจ โดยรัฐบาลออสเตรเลียคาดว่า ร่างกฎหมายแรงงานทาสยุคใหม่ปี ๒๕๖๑ จะผ่านมติเห็นชอบจากรัฐสภาในสมัยการประชุมถัดไป

ข้อคิดเห็นของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

หากร่างกฎหมายทาสยุคใหม่ Modern Slavery Bill 2018 ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและมีผลบังคับใช้ ธุรกิจการผลิตและส่งออกของไทย โดยเฉพาะสินค้าประมงที่มีการส่งออกมาออสเตรเลียย่อมได้รับผลกระทบด้วย โดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ผลประกอบการขั้นต่ำปีละ ๑๐๐ ล้านเหรียญออสเตรเลีย (หรืออาจมีการปรับลดเหลือเพียง ๕๐ ล้านเหรียญออสเตรเลีย) เห็นควรดำเนินการเชิงรุก โดยพิจารณาเตรียมการแก้ไขปัญหาป้องกันความเสี่ยงการเกิดแรงงานทาสในกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน และบันทึกข้อมูลการดำเนินมาตรการไว้แต่เนิ่นๆ ทั้งนี้ จะต้องมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อสาธารณชนด้วย จากการหารือกับสมาคมผู้นำเข้าสินค้าประมงของออสเตรเลีย พบว่ากฎหมายดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาในระยะเวลาอันใกล้

ที่มา:

https://parlinfo.aph.gov.au/parlInfo/search/display/display.w3p;query=Id%3A%22legislation%2Fems%2Ffr6148_ems_9cbeaf3-b581-47cd-a162-2a8441547a3d%22

<https://theconversation.com/modern-slavery-bill-a-step-in-the-right-direction-now-businesses-must-comply-99135>

<https://www.abc.net.au/news/rural/2018-06-28/modern-slavery-bill-introduced-into-parliament/9920352>

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

พฤศจิกายน ๒๕๖๑